

O ŠIMŠIROVOM PLAMENCU, NOVOJ INVANZIVNOJ VRSTI NA NAŠEM PODRUČJU

ŠIMŠIROV PLAMENAC (*Cydalima perspectalis*)

ŠIMŠIROV PLAMENAC JE INVANZIVNA VRSTA LEPTIRA POREKLOM IZ AZIJE. U EVROPI JE PRVI PUT REGISTROVAN 2006. GODINE U NEMAČKOJ. VEOMA BRZO SE RAŠIRIO PO EVROPSKIM ZEMLJAMA, A KOD NAS JE PRVI PUT DETEKTOVAN 2014. GODINE NA PODRUČJU BEOGRADA. VEĆ NAREDNE GODINE REGISTROVAN JE NA VIŠE LOKALITETA U SRBIJI KADA SU I EVIDENTIRANE ZNAČAJNE ŠTETE NA ŠIMŠIRU USLED ISHRANE GUSENICA.

MONITORINGOM NA SVETLOSNIH LOVNIM LAMPAMA U OKVIRU SISTEMA PISA, TRENUTNO SE REGISTRUJE PRISUSTVO ŠIMŠIROVOG PLAMENCA NA VIŠE LOKALITETA U SRBIJI. TAKOĐE, REGISTRUJU SE I ŠTETE NA ŠIMŠIRU. VELIKI ZNAČAJ OVE ŠTETOČINE OGLEDA SE U TOME ŠTO GUSENICE ZA VRLO KRATKO VREME MOGU DA DOVEDU DO GOLOBRSTA I POTPUNOG UNIŠTENJA ŠIMŠIRA KOJI SE NALAZI NA PRIVATNIM I JAVNIM POVRŠINAMA OD KOJIH SU NEKE I ZAKONOM ZAŠTIĆENE.

PORED ŠIMŠIRA, DOMAĆINI OVE ŠTETOČINE SU I BOŽIKOVINA I JAPANSKA KURIKA.

ODRASLE JEDINKE SU BELIČASTE BOJE TELA SA SMEĐOM GLAVOM. PREDNJA KRILA SU SVILENKASTO BELA, A MARGINE OBA PARA KRILA SU SMEĐE BOJE. NA MARGINI PREDNJIH KRILA NALAZI SE BELA POLUMESEČASTA MRLJA.

SLIKA 1- ODRASLE JEDINKE ŠIMŠIROVOG PLAMENCA

JAJA POLAŽE NA NALIČJE LISTOVA ŠIMŠIRA U GRUPICAMA OD PO 10 DO 20 JAJA. GUSENICE SU U POČETKU ŽUTO ZELENE BOJE SA UPADLJIVOM CRNOM GLAVOM. SA STARENJEM GUSENICE DOBIJAJU SMEĐE, A KASNIJE CRNE I BELE PRUGE NA TELU, KAO I KRUPNE CRNE TAČKE NA LEĐIMA.

SLIKA 2 - MLAĐA GUSENICA ŠIMŠIROVOG PLAMENCA

POČETNE FAZE NAPADA ŠIMŠIROVOG PLAMENCA SE TEŠKO UOČAVAJU ZBOG TOGA ŠTO SE MLAĐE GUSENICE NAJPRE HRANE GORNJIM EPIDERMISOM LISTOVA U UNUTRAŠNOSTI ŽBUNOVA GDE SU SAKRIVENE. STARIJE GUSENICE SE SELE KA SPOLJAŠNIM DELOVIMA ŽBUNA GDE SE HRANE LISTOVIMA, A MOGU OŠTEĆIVATI I GRANČICE I KORU. KOD JAČE NAPADNUTIH BILJAKA UOČLJIVA JE I PAUČINA KOJA PREKRIVA CELU BILJKU.

SLIKA 3 - ŠTETE NA ŠIMŠIRU OD ISHRANE GUSENICA ŠIMŠIROVOG PLAMENCA

SLIKA 4 - ŠTETE NA ŠIMŠIRU OD ISHRANE GUSENICA ŠIMŠIROVOG PLAMENCA

U NAŠOJ ZEMLJI OVA ŠTETOČINA RAZVIJA TRI GENERACIJE GODIŠNJE. ODRASLE JEDINKE SU VEOMA DOBRI LETAČI TAKO DA SE NA JOŠ NENASTANJENA PODRUČJA ŠIRI AKTIVNIM LETOM ALI I INFESTIRANIM SADNIM MATERIJALOM.

PREPORUKA

U 2015. GODINI MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE, UPRAVA ZA ZAŠTITU BILJA, UPUTILA JE APEL SVIM NADLEŽNIM SLUŽBAMA KOJE UPRAVLJAJU JAVNIM ZELENIM POVRŠINAMA KAO I VLASNICIMA PRIVATNIH VRTOVA I BAŠTI DA SPROVODE PREGLEDE ŠIMŠIRA I DRUGIH BILJAKA DOMAĆINA NA PRISUSTVO ŠIMŠIROVOG PLAMENCA I SPROVEDU

SLEDEĆE PREPORUČENE MERE U CILJU SPREČAVANJA ŠIRENJA I SUZBIJANJA ŠIMŠIROVOG PLAMENCA:

- REDOVNI PAŽLJIVI PREGLEDI BILJAKA ŠIMŠIRA I DRUGIH BILJAKA DOMAĆINA I TO RAZMICANJEM GRANA I PREGLEDOM DONJE TREĆINE BILJKE, JER PRVE ŠTETE OD MLAĐIH STADIJUMA GUSENICA NASTAJU U UNUTRAŠNJOSTI ŽBUNA ŠIMŠIRA
- UKOLIKO DOĐE DO INFESTACIJE, BILJKE TREBA OREZATI (INFESTIRANE GRANE MOGU DA SE SKRATE 10%, ALI ZAHVAT MOŽE DA BUDE JAČI U ZAVISNOSTI OD INTENZITETA NAPADA, AKO SU GUSENICE OBRSTILE LIŠĆE I POJELE KORU SA GRANA, ONDA SE SEČE DO DELA GRANE NA KOJEM JE KORA OČUVANA)
- OREZANE BILJNE DELOVE NA BEZBEDAN NAČIN SPALITI ILI UKLONITI IZ VRTA, DA BI SE SPREČILO DALJE ŠIRENJE
- MEHANIČKE MERE ODNOSE SE NA SAKUPLJANJE I UNIŠTAVANJE GUSENICA, LUTKI I JAJA KOJA SU POLOŽENA NA NALIČJE LISTA U GRUPICAMA (PREPORUČLJIVO ZA PRIVATNE VRTOVE SA NEKOLKO BILJAKA ŠIMŠIRA)
- ISPIRANJE ŽBUNOVA ŠIMŠIRA MLAZOM VODE POD PRITISKOM (KOMPRESOROM). NAKON ISPIRANJA GUSENICE SE MORAJU POKUPITI I UNIŠTITI

U 2016 GODINI MINISTARSTVO JE DALO I PREPORUKE O HEMIJSKOM SUZBIJANJU OVE ŠTETOČINE. IZBOR INSEKTICIDA ZAVISI OD STADIJUMA RAZVOJA ŠTETOČINE:

- U VREME POLAGANJA JAJA PREPORUČUJE SE PRIMENA PREPARATA NA BAZI AKTIVNE MATERIJE PIRIPROKSIFEN
- ZA SUZBIJANJE MLADIH GUSENICA (OD PRVOG DO TREĆEG STUPNJA) PREPORUČUJE SE PRIMENA BIOLOŠKOG PREPARATA NA BAZI *Bacillus thuringiensis var.kurstaki*
- ZA SUZBIJANJE GUSENICA U STARIJEM UZRASTU I AKO JE BROJNOST GUSENICA ZNATNO PREMAŠILA PRAG ŠTETNOSTI PREPORUČUJE SE PRIMENA PREPARATA NA BAZI HLOROTALONILA, BIFENTRINA I ALFA-CIPERMETRINA. U EKSTREMNO JAKIM INFESTACIJAMA U RASADNIKU MOGU SE PRIMENITI PREPARATI NA BAZI AKTIVNE MATERIJE HLORPIRIFOS

PRIMENA INSEKTICIDA MORA BITI U SKLADU SA ZAKONOM O SREDSTVIMA ZA ZAŠTITU BILJA.